No. 34. 1831

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Nieuws-Dagblad.

Wetenschappelijk Blad.

9 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 6den Februarij.

De kamer van afgevaardigden zet nog steeds de beraadslagingen over de attributien der gemeente-besturen voort, welke, voor zoo de algemeene staatkunde betreft, natuurlijk van weinig belang zijn.

— Het ministerieel blad *la Paix* behelst heden een artikel over het hangend ontwerp van verschillende regtsbedeeling, waarin onder anderen het volgende voorkomt:

» Het ministerie schijnt den raad te willen volgen, welken zijne vrienden niet ophouden het te geven, van namelijk niet te zwichten in geval de meerderheid der kamer tegen onze meening het aangeboden ontwerp op de scheiding der regtsbedeeling of wel de amendementen die men op hetzelve maken wilde, verwierp. Dit is het beste middel dat men den ellendigen kuiperijen van den partijgeest en de portefeuille-begeerte kan tegenstellen. Het schandaal aan Frankrijk gegeven door de vrijspraak der beklaagden van Straatsburg, zie ik, dat de maatschappelijke orde vertaan op eene meer uitgestrekte wijze beveiligd zij tegen het geweld van de magt der bajonetten. Men zegt dat een amendement door een gedeelte der kamer zal worden voorgedragen, en dat dit amendement in de tegenwoordige wetgeving eene verandering en tevens bestuiniging brengen zal, door met soldaten gelijk te stellen alle personen die met behulp van soldaten komplotten tegen den staat gesmeed, of soldaten daarin betrokken hebben. Het lijdt geen twijfel of de dus veranderde wet zal nog gepaster zijn en betere houding hebben. Zij zou bij de toepassing der regtsbedeeling geen der moeijelijkheden aanbieden, waarvoor sommige advokaten in de kamer terugdeinsen."

Na dit artikel houdt men het voor besloten, dat het bewind voorneemens is om het ontwerp in dien zin te doen veranderen, dat de burgers met militairen in eene zaak betrokken voor den krijgsraad geregt gesteld worden; tevens meent men uit hetzelve op te maken, dat het bestuur, zoo het mogt blijken dat het in de onderhavige kwestie de meerderheid niet had, zich niet zal laten afschrikken, en gelooft men ook niet dat het dan tot gewelddadige maatregelen zal overgaan, gelijk als tot eene ontbinding van de kamer, waarvan men dezer dagen het gerucht verspreid heeft.

— In de laatste dagen hebben een tiental leden van de kamer van afgevaardigden het kruis van het legioen van eer gekregen. Dit valt in de tegenwoordige omstandigheden te aanmerken.

— De heer *Dupin* is bij den Koning in gehoor ontvangen, zoo men zegt ter zake van het ontwerp van een millioen bruidschat aan Prinses *Louise*, waar hetzelfde de president in de kamer zich gunstig zou verklaren.

— De heer *Dacier*, secretaris van de akademie van opschriften en fraaije letteren en van de wetenschappelijke commissie van Algiers, heeft heden in het *Journal des Débats* een uitvoerig artikel doen plaatsen, waarbij hij aan het hoofd de beide vragen stelt, wanneer het de gepaste tijd is om naar Constantine op te trekken en wat men met de stad na hare inname zal aanvangen? Dit artikel, waarin voorshands de eerste vraag beantwoord wordt, strekt voornamelijk om te betoogen, dat het voorjaar het beste tijdstip is om een togt in het noordelijk gedeelte van Afrika te ondernemen. De krijgstogten der Romeinen in Numidie worden daartoe ten voorbeelde bijgebragt, gelijk mede het beleg van Algiers onder *Karel V*, hetwelk alleen daarom ongelukkig uitviel, omdat het in het najaar ondernomen werd.

— Ofschoon de bladen de komst te Parijs van den maarschalk *Gérard* nog niet aankondigen, verzekeren de bijzondere berigten, dat hij reeds sedert eenige dagen in de hoofdstad is en met den minister-oorlog eene bijeenkomst heeft gehad.

— De nieuwe kommandant van Straatsburg, de generaal *Voirol*, die op disponibiliteit gesteld is, is te Parijs aangekomen. Nog altijd is het onzeker, welke redenen het bestuur bewogen hebben, dezen generaal uit zijne betrekking te ontslaan, schoon men vrij algemeen wil, dat de afkeuring die de generaal over het wegvoeren van den prins *Lodewijk* moede hebben deze bijbaan, de oorzaak zij.

— De griep schijnt in de beide laatste dagen eenigzins te zijn afgenomen; men schrijft zulks toe aan de koudere maar ook helderder weersgesteldheid.

— Terwijl men in de hoofdstad de komst van den heer *Barrot* reeds voor eenige dagen heeft aangekondigd, behelst het Zwitsersch dagblad *l'Helvétie* het volgende: »Twee der vrijgesprokenen door het hof van assisen van den Neder-Rijn, in de zaak van het Straatsburger komplot, zijn thans te Arenenberg, te weten de kolonel *Vaudrey* en de kommandant *Parquin*. De heer *Grégoire* zou wegens eene persoonlijke zaak op nieuw vervolgd worden."

— Omtrent middernacht is thans, in de *rue des Cadets*, brand ontstaan in de drukkerij des heeren *Everat*, die dadelijk geweldig is toegenomen. Tegen 6 uren denzen morgens is men den brand pas meester kunnen worden; en moet er door dit ongeval eene schade aan gebouwd etablissement zijn aangevigt die veel hooger dan de assurantie zoude loopen.

— Zekere heer *Vandeau*, wissel-agent, heeft, bij zijn onlangs voorgevallen overlijden, aan zijne geboortestad Montpellier zijne geheele verzameling van bronzen, marmer, schilderijen, enz., vermaakt niet hetgeen te zamen, minder dan eene waarde van 4 à 500,000 fr. zou bedragen.

— De maréchal-de-camp *Létang*, bevelhebber van het gestrekt Oran, is met de stoomboot *Brûleur* te Toulon aangekomen. Hij wordt door den luitenant-kolonel *de Tarigny* vergezeld. De tijdingen die men uit Oran heeft, loopen tot den 26sten der vorige maand, maar behelzen niets belangrijks. — Uit Rome schrijft men, onder dezelfde dagteekening, dat de Arabieren die het legerkamp bij Guelma bezochten van groote toebereidselen spraken die *Achmet* in het werk stelde om Constantine te versterken. De volksstammen waren niet van gezindheid jegens het fransche leger veranderd, en zoodra het hun slechts eene zekerheidstogt betalende bezetting zou verleenen, dacht men dat zij zich nog nauwer aan hetzelve zouden aansluiten. In het berigten wordt gezegd dat er zoo spoedig een eene belegering in alle vormen toe vereischt werden om Constantine te vermeesteren. Guelma was reeds sedert geheel dit zijne puinhoopen herrezen.

— Volgens de brieven van Bayonne, bevindt *Don Carlos* zich wegens geldgebrek in groote ongelegenheden. Hij zoude leden der provinciale deputatien van de in opstand zijnde provincien ontboden hebben, om met hun op middelen bedacht te zijn, ten einde in de behoefte van geld te voorzien. Tevens wordt gesproken dat men al de klokken, zoo die nog gevonden worden, wilde wegnemen om ze tot geschut te versmelten.

— De tijdingen uit Madrid gaan tot den 29sten. Zij vermelden dat de president der cortes, overeenkomstig het besluit der kamer, dankbetuigingen aan de stad Bilbao, den generaal *Espartero* en den Engelschen commodore *Hay*, wegens het behouden der stad, had doen toekomen. In de kamer waren verklaringen gedaan die de aldaar zeker met leedwezen vernomen zou. De zoo gewigtige kwestie van het behandelen der geldelijke aangelegenheden bij de Cortes, waarop men nu met zoo veel zekerheid rekende, zou namelijk, door de kunstgrepen van den heer *Mendizabal*, alsnog al weder eenige maanden worden uitgesteld. De gewestelijke autoriteiten hebben aanschrijving gekregen om al de papieren tot de opgehevene kloosters behoorende, met de meeste zorg te verzamelen en te bewaren. De minister van binnenlandsche zaken, de heer *Lopez*, zal weldra weder geheel hersteld zijn, alsdan bij de behandeling van vele belangrijke kwestien in het kabinet, van veel belang is.

Men hield her te Madrid voor dat een verraad van [illegible]

don *Carlos* tegen *Gomez* daaruit zoo ontstaan zijn, dat hij de reliquien die zich in de hoofd-kerken te Cordova en Santiago bevinden, niet zou hebben medegebragt.

— Ter beurze van heden werden weinig zaken gedaan, en was er, ofschoon de koers der Londensche beurs een weinig hooger afgekondigd was, eene duidelijke strekking tot daling. De speculanten schreven de oorzaak toe aan het weinig vertrouwen dat het ministerie op de meerderheid in de kamer had, doch dezelve was veeleer te wijten aan de weinige zaken die er sedert de likwidatie nog gedaan zijn, aan de heerschende ziekte en ten slotte aan het karneval. De Spaansche en andere vreemde fondsen waren evenmin als de binnenlandsche gezocht. De notering was heden (6 *Februarij*) 5 pCt. 109,10; 3 pCt. 79,25; Nap. renten 98,30; Sp. Ardoin 25⅞; Pass. 7; Diferéd 11; Part. 31½; Rom. L. 102⅝.

DUITSCHLAND.

Frankfort, den 5den Februarij.

Uit St. Petersburg vernoemt men dat, uit hoofde eener ongesteldheid der keizerin, twee hisserrijke feesten waren uitgesteld, welke keizer *Nicolaas* voornemens was ter eere van Prins *Karel* van Pruissen te geven. De vloot te Kroonstadt was door die beide vorsten in oogenschouw genomen, en de keizer had met Prins *Karel* eene groote beerenjagt bijgewoond.

— Eene vereeniging van fransche speculanten heeft het zich te Baden bevindende zoogenaamde *Conversatie*-huis met de daaraan verbonden faro-bank voor 16 jaren, te beginnen met het najaar van 1838, gepacht. De pachtprijs bedraagt jaarlijks 36,000 fl. Men verzekert dat de nieuwe pachters het voornemen hebben om hun speelhuis voortaan ook 's winters open te stellen.

— Volgens een brief uit Zurich, zouden de staatkundige partijen in Bern veel geneigdheid gevoelen om zich te verzoenen; men was slechts bedacht dat de radikale zwitsersche dagbladen met al hun vermogen deze goede stemming zouden trachten te veranderen.

— De Keizer van Oostenrijk heeft Prins *Karel* van Thurn en Taxis de waardigheid van Keiz. Kon. geheim staatsraad verleend.

— Te Athene is, met toestemming der regering, door eenige ingezetenen eene vereeniging tot verspreiding van kennis opgerigt, die zich voeral voorstelt de verlichting en beschaving der lagere volksklasse langs alle gepaste wegen te bevorderen.

Te Weenen waren den 3n januarij genoteerd: Bankact. 1362½.

NEDERLANDEN.

Arnhem, den 8sten Februarij.

Het *Journal de la Haye* van heden behelst het volgende:

„Wij kunnen met eenige zekerheid verklaren dat de tijdingen die men uit St. Petersburg te 's Hage heeft ontvangen, niet bevestigen hetgeen door de fransche bladen omtrent eene ongesteldheid van keizer *Nicolaas* gezegd is, ten gevolge waarvan hij genoodzaakt zou geweest zijn de militaire oefeningen, die hij als naar gewoonte zou bijwonen, uit te stellen."

— Uit Middelburg schrijft van den 6 februarij: „Laatst. vrijdag arriveerde alhier, om nog slechts eenige dagen te verblijven, zijne Exc. de heer luit. generaal baron *de Kock*, thans Zijner Majesteits minister van binnenlandsche zaken, sedert 1831 opperbevelhebber der troepen in deze provincie, gedurende welken tijd Zijne Exc. in de algemeene hoogachting van alle standen en rangen deelde, en waarvan onderscheidene malen de onduhbelzinnigste bewijzen zijn aan den dag gelegd. Ook nu ontving Zijne Exc. reeds op den avond van deszelfs arrivement eene serenade van de muzijk der schutterij. Heden is door de heeren officieren, zoo van de schutterij als andere wapens hier aanwezig, bij Zijne Exc. een afscheids-bezoek afgelegd, en corps gepresenteerd door den plaatselijken kommandant den heer majoor *Meijer*.

Gisteren avond werd Z. Exc. 's Gravenhage terug verwacht.

In de Spaansche fondsen is ter Antwerpsche beurs van gisteren (7 *Februarij*) weinig omgegaan; ook na de sluiting bleef de koers onveranderd. De notering was: Belg. 100¼; O. Metall. 103¾; Spanje Ardoin 25¾, ⅝, ¾; Difered 8¾; Nap. renten 92⅝; B. Tavoliere 60. Sicil 92½; Rom. L. 101; Id. te Antw. 98¾; Braz. 85¾; Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pCt. verlies k. a.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Te *Weenen* had op den 25sten der vorige maand eene jaarlijksche plegtigheid plaats, welke, om hare instelling en het daarmede beoogd altijd belangwekkend blijft. Twee kweekelingen der Theresiaansche Ridder-Akademie verkregen den graad van Doctor in de faculteit der regtsgeleerdheid, bij welke gelegenheid de graaf Inzaghi, kanselier der Hofkanselarij, vergezeld den opperkanselier graaf Mittrowsky, zich in eene hofkoets, met zes paarden bespannen, naar de gehoorzaal begaf om de disputatien der beide kandidaten bij te wonen. De Theresiaansche Ridder-Akademie is eene instelling door de keizerin Maria Theresia in 1746 gesticht, met het doel om den jeugdigen adel uit alle gedeelten der monarchij, welke eenmaal de gewigtigste staatsposten bekleeden moet, in alle nuttige wetenschappen, in de grondbeginselen van godsdienst en zedekunde, in hunne verpligtingen als mensch, christen en onderdaan, onderwijs te bezorgen. De opvoeding der jonge lieden was toenmaals aan de Jesuiten toevertrouwd, in wier plaats naderhand de Piaristen traden. Onder de regeringen van keizer Leopold II en van Joseph II, werden in het gesticht aanmerkelijke veranderingen gebragt, tot wijlen keizer Frans de Akademie in 1797 op den vorigen voet herstelde. In 1835 werd door de zorg van den tegenwoordigen graaf Taaffe, voor de jonge Hongaarsche edellieden, bij de overige leerakelen, er ook een voor het Hongaarsche regt gevoegd.

Frankrijk. — De koninklijke Akademie van opschriften en fraaije letteren heeft in hare zitting van den 19den een nieuw corresponderend lid, in plaats van wijlen den heer Jacquemont gekozen. De keus der negen-en-twintig tegenwoordige Akademieleden is gevallen op den heer Chaudruc de Crazannes. — De Mazarijnsche Bibliotheek heeft een nieuw verlies geleden, door het overlijden van een ander van deszelfs bewaarders, de heer Osmont, die zijn ambtgenoot Amar, weinig dagen na diens overlijden, in het graf gevolgd heeft. De heer Osmont had den ouderdom van 70 jaren bereikt en was sedert 22 jaren, als bewaarder, aan genoemde Bibliotheek verbonden geweest. Hij was een uitstekend boekenkenner en mineraal en heeft onder anderen, als bibliothekaris der Hertogin van *Berry*, de fraaije boekverzamelingen van de Champs-Elysees en op het kasteel van Rosny bijeengebragt. — Door den heer Arendo, te *Parijs*, zijn dezer dagen drie schilderstukken van beroemde meesters, een Correggio, een Domenichin en een van Dijck gekocht voor de som van 100,000 fr. (*f* 47,000). Deze drie kapitale stukken worden gezegd afkomstig te zijn van eene rijke verzameling, die tegenwoordig in de voormalige galerij *Lebrun* verzameld wordt. — Te *Orleans* zal op den 6den Mei aanstaande, zijnde de naam- of feestdag van Jeanne d'Arc, een muzijkaal feest ter eere der Orleansche maagd gegeven worden. De voornaamste toonkunstenaars der hoofdstad zullen tot opluistering van dit feest hunne talenten leenen, en zal er den lyrisch dichtstuk worden voorgedragen. — Een reeds regtsgeleerd werk van den heer Dalloz, *Traité de la péremption d'instance en matière civile*, trekt tegenwoordig de aandacht en de goedkeuring van de meeste fransche regtsgeleerden. — In het vak der bouwkunde is een nieuw werk van den verdienstelijken kolonel der genie A. R. Emy in het licht verschenen, getiteld: *traité de l'art de la charpente*; 2 vols in 4to, *Paris* Anselin, met een Atlas van meer dan 100 platen. Het eerste deel met 59 platen ziet het licht en kost 56 fr. — Het berigt van het wedervinden van een marmeren standbeeld van Napoleon in het hotel Bank der (*zie ons n°.* van 28) moet in zoo verre verbeterd worden, dat dit stuk niet onder den grond gedolven, maar in een afgelegen hoek van het hotel was ter zijde gezet en nu aan het Museum van Versailles is geschonken. — Zekere Theodoor Rouen heeft dezer dagen te *Parijs* een werk over de schedelleer en gelaatskunde uitgegeven, verrijkt met een 400tal portretten van de voornaamste personen van den tegenwoordigen tijd. Onder deze portretten, die eene bonte mengeling van personen en karakters uitmaken, komen o. a. voor, Guizot, Casimir Perier, Walter Scott, Lafitte, Lamarque, Dupuytren, Talleyrand, Bignon, Barrot, Lamartine, Chateaubriand, Duvergier de Hauranne, de Rémusat enz. Het werk is geheeten *Caractères physiologiques et physionomiques des contemporains les plus célèbres selon les systèmes de Gall, Spurzheim, Lavater, avec des remarques bibliographiques, historiques, physiologiques et littéraires*. Hetzelve bestaat uit een deel in 8vo, waarvan de prijs is 10 fr.

Italie. — Een der jongste nommers van het *Diario di Roma* behelst een voor de vrienden der kunst belangrijk berigt wegens de kunstschatten die het Vatikaan bevat en waarmede hetzelve in den laatsten tijd nog verrijkt is geworden. Naar men uit dit berigt verneemt, is er in de plaatsing en rangschikking der kunststukken eene geheele verandering gekomen, waardoor de waarde dier kostbare verzameling nog meer uitkomt. Zoo zijn onder anderen de vertrekken, die aan de kamers, gezegd van *Raphaël*, grenzen en die tot heden voor het publiek niet opengesteld waren, in eene zaal herschapen, waar men de heerlijkste stukken der grootste meesters bewondert. De door deze verplaatsing van schilderijen ontblootte galerij heeft een uitmuntend lokaal beschikbaar gemaakt

voor de tentoonstelling der vermaarde tapijtwerken van Raphaël, *arrassi* geheeten, die naar de cartons of schetsen van den grooten meester, op last van Leo X vervaardigd, te *Arras* en in andere vlaamsche steden gestikt werden, en aan welke men te meer waarde hecht daar de oorspronkelijke schetsen voor *Italie* zijn verloren; zeven derzelve bevinden zich in *Engeland*, de overige zijn verstrooid geraakt. De weêgekozen nieuwe plaatsing van de meesterstukken des grooten schilders van *Urbino* wekken thans te meer de bewondering voor zijn uitstekend talent op. Op de zoogenaamde loges van Raphael volgen nu de kamers die hij door zijn schilderwerk verheerlijkt heeft, dan de zoo even vermelde zaal, dan de galerij met de tapijtwerken, van welke men door de corridors den kroonluchelaars en der geographische kaarten, tot het Museum komt. Behalve deze verbetering ter opluistering van de schatten der Vatikaan, naar de inzigten van den Paus zelven tot stand gekomen, is Z. H. voornemens om een Museum van Etrurische oudheden op het Vatikaan aan te leggen, waartoe de bijzondere verzamelingen in den kerkelijken staat hare bijdragen zullen leveren, en aan welker bijeenbrenging de voornaamste kunstenaars als Thorwaldsen, P. E. Visconti en de baron Camuccini, inspecteur der monumenten van schilderkunst te *Rome*, hunne zorgen zullen besteden.

Zweden. — Onze koning heeft van Z. M. den koning van *Pruissen* een fraai kunstig tentgeschenke ontvangen, zijnde het in metaal gegoten kolossaal beeld eenen Vestale, naar het antique, waarvan het oorspronkelijke in de kunstgalerij te *Dresden* gevonden wordt. Hetzelve zal in het Museum te *Stokholm* worden geplaatst.

Denemarken. — Eenige kunstliefhebbers en vrienden van den vaderlandschen roem hebben te *Koppenhagen* het plan ontworpen om een Museum voor de werken van hunnen vermaarden landgenoot Thorwaldsen op te rigten. Men heeft daartoe bereids inschrijvingen rondgezonden en in de dagbladen doen plaatsen.

België. — De heer van der Maelen, bekend door zijn uitmuntend geographisch etablissement te *Brussel*, is in de vorige maand tot lid der Koninklijke britsche Maatschappij van Statistiek en Aardrijkskunde, benaamd geworden.

Nederlanden. — Uit de gemeente *Deurne*, in deze provincie, wordt een berigt medegedeeld wegens het ontdekken in de nabijheid van een kamp-leger of wel begraafplaats, zoo men denkt afkomstig van een ouden volksstam, die door de *Romeinen* uit de *Ardennen* verdreven, welligt aldaar ter plaatse, achter de moerasgronden der *Peel*, eene veilige wijkplaats zochten. De eerste ontdekking dier leger- of begraafplaats, werd door officieren van het in den omtrek gekantonneerd regiment huzaren No. 6 gedaan, en sedert worden de opdelvingen door particulieren, in hoop van schatten te vinden, voortgezet. Omtrent hetgeen men tot heden ontdekt heeft, wordt het volgende berigt: „Verscheidene urnen of potten van verschillende grootte, allen met asch van verbrande ligchamen en kleine beentjes opgevuld, zijn reeds opgegraven, terwijl in sommige stukjes van metaal en gedeelten van wapenen gevonden zijn. Deze potten zijn door heuveltjes van differente hoogten bedekt, en die even als de potten zelven, naar het aanzien en den rang, welke de aldaar begravene bekleed heeft, in grootte en hoogte hebben toegenomen. De pot is bijna gelijk eene kloot, eenigzins naar het boven en benedeneinde schuin toeloopende, terwijl dezelve aan het bovenëinde eenen schuins opstaanden rand heeft, die gemeenzaam denzelfden omtrek als de pot zelve zal hebben, en het deksel, dat in evenredigheid der pot zeer klein is, sluit goed en schijnt digt bestreken te zijn. De grootste potten zullen eene diameter van 3 palmen hebben, terwijl de kleinste naauwelijks 1 à 1½ zullen reiken en de heuveltjes ook wel een verschil van bijna eene el zullen opleveren, daar men er vindt, die schier 2 en anderen die meer dan vijf voeten hoog zijn. De potten zijn van potaarde (welke ook hier gevonden wordt) gemaakt, en toonen aan dat zij de kunst van draaijen reeds tot eene aanmerkelijke hoogte gebragt hadden." — De aandacht onzer vaderlandsche geleerden en oudheidkundigen wordt op deze ontdekking, die tot aanwinst voor hunne verzamelingen, of tot opheldering der geschiedenis, van nut kan zijn, ingenoopen.

MANTELI.

De *Allgemeine Augsburger Zeitung* deelt, onder dit opschrift, den volgenden brief uit Parijs mede:

„Eenige dagen geleden stierf hier, op eene zonderlinge wijze, een man, die door zijne manier van leven eene soort van mythologisch personnadje was geworden, en waarvan eene menigte legenden in omloop waren. Hij heette *Manteli*, was uit Hongarije geboortig en vestigde zich, voor meer dan dertig jaren, in onze hoofdstad, waar hij reeds vroeger verscheidene landen in den volsten zin des woords doorwandeld had. Men zegt dat hij in Marokko slaaf was geweest, en dit zou misschien niet zonder grond kunnen wezen, want het mogrebinisch-arabisch dialect was hem volmaakt eigen, en vaak verzekerde hij dat hem ter oorzake van die kennis door den keizer een professoraat was aangeboden. Wat hiervan zijn moge, dit is waar dat hij hier kwam om zich aan eenerlei studie te wijden. Zijne uitgebreide kennis zou hem in staat hebben gesteld om op de gemakkelijkste wijze in zijn onderhoud te voorzien; maar hij wilde zoo weinig tijd als maar mogelijk was van zijn leven nutteloos voorbij laten gaan, en besloot derhalve om zijne behoeften tot op het alleronmisbeerlijkste te beperken, een voornemen dat hij ook met eene gezetheid ten uitvoer bragt, waartoe weinig menschen zich in staat zouden gevoelen, en hem eene leefwijze deed voeren, die hem hier eene zekere vermaardheid gaf. In den beginne woonde hij in een tuinhuisje dat hem goedwilliglijk was afgestaan; naderhand in eenen kelder, en eindelijk liet *Cambacérès* een kamertje in het Archief voor hem inruimen, hetwelk hij later weder met een vertrekje in het arsenaal verwisselde. Hij gaf gewoonlijk 's wekelijks eene les in 't grieksch, waarvoor hij zich twee en een halven frank liet betalen en daarmede voorzag hij in zijn onderhoud. Men zegt dat hij zich vaak met raauwe aardappelen voedde; toen ik hem kende, leefde hij van broodbrokken die hij bij de *restaurateurs* uit het overgebleevene van de tafel, opkocht; 's maandags pleegde hij zijnen voorraad voor eene geheele week in te koopen, en men kon hem alsdan 's morgens vroeg zien met zijne holsblokken, zijn ouden soldatenmantel en de graauwlinnen zakwaarin hij zijn brood naar huis bragt. Anders vond men hem schier altijd in zijne kamer. Er zou maar ter naauwer nood iets treurigers te denken zijn dan het gezigt van 's mans huishouding. Zijne tafel bestond uit eenige planken, die op twee houtblokken rustten; achter die zoogenaamde tafel, zat *Manteli* in een hoek, op eenen vermolmdenleuningstoel, die, zoo als het verhaal luidt, hem door *Cambacérès* was gegeven, en eens aan den keizer zou hebben toebehoord. Dag en nacht, zijn gansche leven bragt hij op dien stoel door; voor hem, hing daar eene ketting eene kleine lamp en naast hem stond eene oliekruik; onder de tafel, bespeurde men een mandje met lompen en hooi gevuld, waarin hij zijne voeten zettede om ze eenigzins te warmen; want nooit lag er vuur bij hem aan, alhoewel zijne kleeding allezins ongeschikt was om hem tegen de koude te beschutten; die kleeding bestond namelijk uit een ouden grijzen soldatenmantel en eene dergelijke broek, terwijl de man noch hemd noch kousen droeg; zijn baard was lang, zijn hoofd kaal, en had iets gemeens. Naast hem, waren eenige planken bij elkaar gespijkerd en daarop stonden eenige honderde boekdeelen; anders zag men niets in dit vertrek, noch een bed, noch een tweede stoel; hij bezat niets anders, en wie hem bezoeken wilde, kon op het vensterkozijn gaan zitten. *Manteli* studeerde zonder ophouden. Als hij moede was, dan sluimerde hij op zijnen stoel in, en zoodra ontwaakte hij niet, of hij voorzag zijne lamp en nam zijn boek weder ter hand. Eens, zeide hij, had hij het plan gehad, om eene encyclopedie aller wetenschappen te schrijven; maar hij had dit plan spoedig laten varen. Hij onderwees noch schreef iets, omdat hij toch had bemerkt, dat de meesten slechts leeren om weder aan anderen te leeren, als of de wetenschap eene erfelijke ziekte ware, die men anderen mentte om zich weer van haar te ontdoen, in plaats van een werkelijk eigendom, waarover men zich bij zich-zelven kon verheugen. Daarenboven had hij nog verborgen denkbeelden die hij niet aan ieder mededeelde; maar men zegt dat hij zijne verwondering te kennen gaf, dat de wetenschap, die ieder mensch zich eigen maakte, na zijn dood op het gansche menschdom overging, ook zonder mededeeling of zigtbare middelen van verbreiding. Waarschijnlijk zal de eene of andere dergelijke dweepery hem bij de ongehoorde ontberingen waaraan hij zich onderwierp, hebben doen volharden. Zijne gesprekken droegen den stempel van verstand, zonder iets buitengewoons te hebben; hij liet daarin noch nieuwe denkbeelden, noch de uitkomsten zijner studie doorstralen; en men kon er geenszins uit afleiden dat hij bijzonder aan enkele gedachten bleef hangen, of zich met geestdrift aan den eenen of anderen tak van wetenschap toewijdde. Hij verstond en sprak verscheidene talen en pleegde met iederen bezoeker zich in de taal waarin deze hem aansprak te onderhouden. Om in het spreken van talen zich te oefenen, wendde hij al zonderlinge middelen aan; hij had bij voorbeeld reeds lang Engelsch gelezen, zonder de uitspraak te kennen; daar hij zich deze echter wilde eigen maken, zoo besloot hij om naar Engeland te gaan, schafte zich eene guitare aan, om daarmede onderweg zijn kost te winnen. De oorlog met Engeland noodzaakte hem evenwel de uitvoering van zijn plan te verschuiven, tot de geallieerden hier kwamen, bij welke gelegenheid er een regiment Engelsche ruiterij in de *champs élysées* werd gekampeerd. *Manteli* maakte zich een

missionair voor de soldaten en vond op die wijze gelegenheid om de uitspraak der woorden die hij niet kende, aan te leeren. Wisbegeerde en Oostersche taleu scheenen zijne lievelings-studie uit te maken. — Hij haalde altijd zijn water zelf uit de Seine en begaf zich eenige dagen geleden met dit doel naar den oever. Eenige waterdragers hadden hem naar beneden zien gaan, en toen zij hem niet zagen terugkeeren, gingen zij naar hem zien; zij vonden eene volle kruik aan den oever van den toen hooggewassen rivier, de tweede kruik was met haren eigenaar verdwenen; ongetwijfeld was hij bij het ophalen van de kruik uitgegleden, en had de diepe, snelstroomende vloed hem medegevoerd. 't Was een minzaam goedig man en niet ontbloot van eene zekere fierheid die men niet onder zijne lompen zou gezocht hebben. Eenigen zijner bekenden hadden eene zamenzwering tegen zijne kleeddij gesmeed en overreedden hem om zich in een der baden van de Seine te begeven; terwijl hij in het bad was, wierpen zij zijne lompen in het water en lagen nieuwe behoorlijke kleedingstukken in de plaats daarvan. Hij zag zich nu wel gedwongen om deze aan te trekken; maar hij beijverde zich echter om zich weêr eenen soldaten-mantel aan te schaffen, de nieuwe kleederen te verkoopen, en het geld daarvoor besteed terug te geven. Zijn armzalig uiterlijk wekte kwaad vermoeden op, daar dat hij die kleederen had gestolen; hij werd bij de politie gebracht, waar niemand zijn verhaal wilde gelooven. Nu schreef hij aan een katholiek, en aan den protestantsch geestelijke en aan eenen rabbijn om te zien, wie het eerst zou opdagen. De protestantsche geestelijke kwam het eerst om hem uit de handen der prefectuur te bevrijden. — Men niets kan men hem vergelijken dan met een *fakir* of *bongani*, maar zijne dweepery gold alleen de wetenschappen en niet de godsdienst; hij had met hen het nuttelooze martelen van zijn ligchaam gemeen en de vochtebaarheid zijner opofferingen. Niets verraadde in hem buitengemeene talenten; maar hoe konden zulk eene volharding en zulke zware offeren tot een bereikbaar doel leiden; had *Manieis* zich in zijne wetenschappen beperkt, en zich door zijne leefwijze niet schier alle aanraking met menschen afgesneden, dan had hij zich zeker ten hoogste verdienstelijk kunnen maken; maar na gingen zijne leven te voor uit al te overdreven ijver om het goed aan te wenden. Zijne kennis van de nieuwste letterkunde was zeer onvolkomen en hij bezat de middelen niet om zich iets daarvan aan te schaffen; ongaarne ging hij in bibliotheken, daar zijn voorkomen de opmerkzaamheid te zeer gaande maakte en hem omringenaamlieden bezoekende; met geheerden kwam hij niet anders dan toevallig in aanraking. — Maar toch heeft zijn levensloop iets treffends; zijne gebreken waren van eenen aard die weinig navolgers vindt, en zijne goede eigenschappen vormen een scherpgeteekend contrast met hetgeen men in eenen geldzuchtigen en kwakzalverigen tijd maar al te vaak in de letterkundige wereld aantreft."

ZAADMARKT TE AMSTERDAM.

(*Van Maandag 6 Februarij.*)

KOOLZAAD. — Dadelijk zonder handel: op 9 vat in Sept. 5a½ f.
LIJNZAAD. — Zonder handel.
RAAPOLIE. — Prijshoudend: pan 6/m. f 37½; vlieg. f 36½; Mei f 35 à ¼; September en October f 32 à ¼.
LIJNOLIE. — Per 6/m. f 35; vliegend f 34.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (*7 Februarij*) was rijk geteekend: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53 15/16; dito 5 pCt. 101 1/16; Russ. f 2a 3/4; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 93⅞; Handelm. 181½ 181; nieuwe 4 pCt. 91 L. 90; Ardoins van 85 £, 25 11/16; Coup. 4 5/16, 4 5/16; Uitgest. 8 1/16; Deferd. 11½; Metall. 100⅜; Columb. 80¾; Peruanen 15⅜.

* Gisteren avond om tien uur is, zoo tot onze innige droefheid als tot die van hare Broeders en Zusters, in den ouderdom van *zeven-en-twintig* jaren overleden, onze hartelijke en weelgeliefde oudste Dochter, HENRIETTE JEANNE AGATHE. Eene hevige Zenuwkoorts maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

Breda, den 7. Februarij 1837.

W. VAN WYCK.
Militaire Intendent.
S. P. VAN WYCK,
geb. FERRAND.

** Mr. et Mme. DE BELLEVILLE-OURY ont l'honneur d'informer le public qu'ils donneront un GRAND CONCERT INSTRUMENTAL, qui aura lieu lundi prochain, le 13 de ce mois, à sept heures du soir, à la salle *Amicitia* à Breda. L'entrée sera de f 1,25.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene zeer MODERNE HUIZINGE, met 4 *Kerdiensen*, in zeer goeden staat, op het vrolijkste gedeelte van de Groote Markt te *Breda*, waarvan het Beneden-Huis ook zeer geschikt is tot het doen eener affaire, wijk A, 406.

Idem, eene zeer goede HEEREN-HUIZINGE, in de Visserstraat aldaar, wijk C, 317. Nadere informatien bij de Uitgevers dezer, onder letter E. Brieven *franco*.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN, WEGEN, VAARTEN, ENZ.
Eerste Ressort. Provincie Noord-Brabant.
Agentschap Zevenbergen.

AANBESTEDING

VAN HET GIJK

UITBAGGEREN DER HAVEN TE OOSTERHOUT.

De Agent van het Domein in het District Zevenbergen, J. GROENEVELDT, zal, als daartoe geautoriseerd, ten overstaan van den Heer Burgemeester der Stad Oosterhout, op Zaterdag den 25sten Februarij 1837, des voormiddags ten elf ure, ten huize van den Heer G. D. SANGSTER, in het Logement *de Pelikaan*, te Oosterhout, aan de minstinschrijvenden in het openbaar Aanbesteden:

Het UITDIEPEN *der* HAVEN *te Oosterhout, over eene lengte van* 1500 *strekkende el.*

De condition van Aanbesteding liggen, van heden af, dagelijks, ten kantore van opgenoemden Agent, alsmede ten huize van den Heer G. D. SANGSTER, worden gelezen, en zal wijziging van dit werk, daags vóór de Besteding de noodige aanwijzing worden gedaan, terwijl voorloopige informatiën te bekomen zijn bij den Agent voornoemd, den Opzigter LUGTEN, te Terheyden, en den Plantaadjemeester der Domeinen te Oosterhout.

Zevenbergen, den 19. Januarij 1837.

De Agent voornoemd,
GROENEVELDT.

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

PUBLIEKE VERPACHTING DER INVORDERING VAN HET HAVEN- EN VAARTGELD ONDER OOSTERHOUT.

De Agent van het Domein in het District Zevenbergen, zal, als daartoe behoorlijk geautoriseerd, al of niet in tegenwoordigheid van den Heere Inspecteur, op Zaturdag den 25sten Februarij 1837, des voormiddags ten tien ure, ten overstaan van den Heere Burgemeester van Oosterhout, ten huize van den Heer G. D. SANGSTER, in het Logement *de Pelikaan*, publiek Verpachten:

De INVORDERING *van het* HAVEN *en* VAARTGELD *te Oosterhout, voor den tijd van* 6 *jaren, ingaande primo Maart aanstaande.*

De Condition kunnen, van heden af, dagelijks, ten kantore van opgenoemden Agent, binnen Zevenbergen, en G. D SANGSTER voornoemd, worden gelezen; terwijl nadere informatiën te bekomen zijn bij den Agent, alsmede bij den Plantaadjemeester te Oosterhout.

Zevenbergen, den 26. Januarij 1837.

De Agent voornoemd,
GROENEVELDT.

Museum Littéraire.

COLLECTION DES MEILLEURS OUVRAGES DE LA LITTERATURE MODERNE.

PREMIERE SÉRIE.

ALPHONSE ROYER. Les Nuits de Garçons, 2 volumes. — DE BALZAC. La Fleur des Pois, 1 volume. — ALPHONSE DE LAMARTINE. Jocelyn, 2 volumes. — DESBORDES VALMORE. Le Salon de lady Betty, 2 vol. — Mme D'ABRANTES. Scènes de la vie Espagnole, 2 volumes. — FREDERIC SOULIE. Les Deux Cadavres, 3 volumes. — GEORGE SAND. Simon, 1 volume.

DEUXIEME SÉRIE.

DE BALZAC. Le Lis dans la Vallée, 2 volumes. — FREDERIC SOULIE. Romans historiques du Languedoc, 2 vol. — MICHEL MASSON. Une Couronne d'épines, 2 volumes. — EUGENIE FOA. La Juive, 2 volumes. — LEON GOZLAN. Le Notaire de Chantilly, 2 volumes.

TROISIEME SÉRIE.

(*Ouvrages publiés.*)

ALPHONSE BROT. Carl Sand, 2 volumes. — SAINTINE. Picciola, 1 volume. — ROMIEU, le Manoir, 1 volume. — Me AMABLET ASTU. Priset, 2 volumes. — PAUL DE KOCK, Zizine, 2 vol. — MARRYAT, Jacob Fidèle, 2 vol.

On ne peut se procurer un *Museum Littéraire*, que des séries complètes, aucun numéro ne pouvant être séparé.

Les 1ers versements contiennent 13 volumes et les suivants 10.

Le 2e " " 10 " à 50 "
Le 3e " " 10 " à 50 "

On peut se procurer tous ces ouvrages chez BROESE & COMP. *libraires à Breda.*

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.